

Jämställdhet

Publicerad: 28 October 2016

Denna text är en längre genomgång av kvinnans roll och ställning i ett islamiskt samhälle utifrån ett perspektiv av jämställdhet. Texten är indelad i stycken som rör andliga, ekonomiska, sociala och politiska aspekter. En andlig aspekt av jämställdhet

Enligt Koranen delar män och kvinnor samma andliga natur:

Människor! Frukta er Herre som har skapat er av en enda varelse och av denna har skapat dess make och låtit dessa två [föroka sig] och sprida sig [över jorden] i väldiga skaror av män och kvinnor. Frukta Gud, i vars namn ni innerligt och enträget ber varandra [om hjälp], och [visa aktning för] de nära släktskapsbanden. Gud vakar över er. [1]Koranen 4:1

Det är Han som har skapat er ur en enda varelse och som av denna skapade dess make, så att [mannen] kan finna ro hos [sin hustru]. När han har slutit henne i sin famn, får hon en lätt börda att bära och hon fortsätter att bära den tills den börjar kännas tung och de anropar Gud, sin Herre: "Om Du skänker oss ett [barn], sunt till kropp och själ, skall vi sannerligen visa tacksamhet!" [2]Koranen 7:189

Han är himlarnas och jordens Skapare. Han har skapat hustrur åt er av samma natur som ni själva; även av boskapen [har Han skapat] par [- han- och hondjur -] och så får ni tillväxa i antal. Ingenting är som Han – Han som hör allt, ser allt. [3]Koranen 42:11

Både män och kvinnor har erhållit en del av ett "gudomligt andetag" eftersom de är skapade med samma mänskliga och andliga natur (nafsin-waahidah):

...och när Jag har format henne och andats in i henne något av Min ande, fall då ned på era ansikten inför henne! [4]Koranen 15:29

Män likväl som kvinnor är vördade som Guds ställföreträdare på jorden.

Vi har sannerligen visat Adams söner stor heder. Vi har gjort det möjligt för dem att färdas över land och hav och försörjt dem med god och hälsosam föda och gynnat dem framför många av de andra varelser som Vi har skapat. [5]Koranen 17:70

Och se, din Herre sade till änglarna: "Jag skall tillsätta en ställföreträdare på jorden." [Änglarna] sade: "Skall Du tillsätta någon som stör ordningen där och sprider sedefördärv och [till och med] utgjuter blod, medan det är vi som sjunger Ditt lov och prisar Ditt heliga namn?" [Gud] svarade: "Jag vet vad ni inte vet." [6]Koranen 2:30

I Koranen klandras inte kvinnan för "syndafallet". Graviditet och förlossning ses inte som straff för att ha "ätit från det förbjudna trädet". Tvärtom anser Koranen dem vara skäl för kärlek och respekt gentemot mödrar. I berättelsen om Adam och Eva refererar Koranen ofta till dem båda, utan att ensam utpeka Eva:

[Till Adam sade Gud]: "Adam! Lev nu, du och din hustru, i denna lustgård och ät vad ni önskar [av dess frukter]. Men kom inte nära detta träd! Annars kan ni råka i synd." Men genom listiga antydningar lät Djävulen dem förstå något som de hade varit omedvetna om, nämligen att de var nakna. Och han sade till dem: "Er Herre har förbjudit er [att komma nära] detta träd just för att hindra er att bli änglar eller [sådana] väsen som lever för evigt." Och han svor och bedyrade för dem: "Jag är er gode rådgivare [som vill ert väl]!" Så bedrog han dem med sitt listiga tal. Och när de hade smakat av trädets [frukt] blev de medvetna om sin nakenhet och försökte skylla sig med blad från lustgården som de fäste ihop. Men då kallade deras Herre på dem: "Har Jag inte förbjudit er [att gå nära] detta träd och varnat er att Djävulen är er svurne fiende?" De svarade: "Herre! Vi har gjort oss själva orätt. Om Du inte ger oss Din förlåtelse och förbarmar Dig över oss är vi helt visst [för alltid] förlorade." [Gud] sade: "Ned, alla, [häriifrån]! Fiender skall ni vara inbördes. På jorden skall ni under en tid ha er boning och er nödtorftiga försörjning." [Och Han] sade: "Där skall ni leva och där skall ni dö och ur denna [jord] skall ni kallas att stiga fram [på nytt]." Söner av Adam! Vi har gett er ting som ni kan skylla er nakenhet [och pryda er] med liksom [fågeln pryder sig med sina] fjädrar; men den bästa dräkten är en dräkt av gudsfruktan. Detta är ett budskap från Gud – kanske stämmer det dem till eftertanke. Söner av Adam! Låt inte Djävulen fresta er så som han [frestade] er stamfader och er stammoder och blev orsak till deras förvisning ur paradiset, när han berövade dem deras dräkt [av oskuld] och gjorde dem medvetna om sin nakenhet. Han och hans anhang lurar [nu] på er där ni inte kan se dem. Vi har gett dem som inte är troende onda krafter som beskyddare. [7]Koranen 7:19-27

Om graviditet och förlossning säger Koranen:

Gud har anbefallt människan [att visa] godhet mot sina föräldrar; [hon bör tänka på att] modern har burit sitt barn genom det ena svaghetstillståndet efter det andra, [fött det] och ammat det under två år. Tacka Mig och dina föräldrar [och minns att] Jag är målet för er färd! [8]Koranen 31:14

Vi har förmanat människan att visa godhet mot sina föräldrar. [Den blivande] modern bär sin börda med möda och med smärta föder hon – ja, [hennes möda] varar trettio månader, amningstiden [inbegripen] Och när människan vid det fyrtionde levnadsåret når sin fulla mognad, ber hon: "Herre! Gör att jag [alltid] visar tacksamhet mot Dig för Dina välgärningar mot mig och mot mina föräldrar och att jag gör det goda och det rätta och allt det som Du ser med välbehag; och gör mina efterkommande till goda och rättrådiga människor! Jag är en av dem som har underkastat sig Din vilja och som [alltid] vänder åter till Dig i ånger." [9]Koranen 46:15

Män och kvinnor delar jämställdhet gällande religiösa och moraliska plikter och får ta konsekvenserna av sina egna handlingar:

Och Gud svarar dem: "Jag skall inte låta någon av er som arbetar och strävar, vare sig man eller kvinna, se sin strävan gå förlorad – ni är [alla] av samma rot [och skall lönas på samma sätt]. De som övergav sina hem för att fly undan det onda, eller drevs bort därifrån och led annan oförrätt för Min skull och de som kämpade [för Min sak] och stupade, för dem alla skall Jag utplåna deras dåliga handlingar och föra dem till lustgårdar, vattnade av bäckar – en belöning från Gud själv; ja, den bästa belöningen väntar hos Gud." [10]Koranen 3:195

Men den som gör gott och har tron – man eller kvinna – skall stiga in i paradiset och de skall inte lida ens så mycken orätt som [kunde fylla] skåran i en dadelkärna. [11]Koranen 4:124

För de män och de kvinnor som har underkastat sig Guds vilja, de troende männen och de troende kvinnorna, de män och de kvinnor som visar sann fromhet, de män och de kvinnor som älskar sanningen, de män och de kvinnor som tåligt uthärdar motgång, de män och de kvinnor som visar ödmjukhet, de män och de kvinnor som ger åt de fattiga, de män och de kvinnor som fastar, de män och de kvinnor som lägger band på sin sinnlighet, de män och de kvinnor som alltid har Gud i tankarna – [för dem alla] har Gud i beredskap förlåtelse för deras synder och en rik belöning. [12]Koranen 33:35

[Återbetalningen skall ske] den Dag då du får se de troende männen och kvinnorna [skynda fram] och ljuset [av deras tro och deras goda handlingar] skall lysa framför dem och till höger om dem [och hör] det glada budskapet [som riktas till dem:] "I dag står lustgårdar, vattnade av bäckar, beredda att ta emot er och där skall ni förbli till evig tid! Detta är den stora, den lysande segern!" [13]Koranen 57:12

Ingenstans i Koranen ses ett kön som överlägset det andra även om det arabiska ordet "qiwamah" ibland felaktigt översätts som överlägsenhet. Koranen klargör att den enda grunden för överlägsenhet en person har över en annan är genom fromhet och rättfärdighet – inte kön, hudfärg eller nationalitet:

Människor! Vi har skapat er av en man och en kvinna, och Vi har samlat er i folk och stammar för att ni skall lära känna varandra. Inför Gud är den av er den bäste vars gudsfruktan är djupast. Gud vet allt, är underrättad om allt. [14]Koranen 49:13

Att kvinnor inte är Guds profeter eller budbärare beror på de fysiska krav som är förknippade med dessa roller, inte på andlig underlägsenhet.

En ekonomisk aspekt av jämställdhet

Kvinnor garanteras en ekonomisk trygghet. De har rätt till äktenskapliga gåvor samt att behålla nuvarande och framtida egendomar och inkomster för egen säkerhet. En gift kvinna är inte skyldig att spendera något från sin egendom eller inkomst på hushållet då hon har rätt till fullt ekonomiskt stöd under äktenskapet och under väntetiden ('iddah) i händelse av skilsmässa. Generellt sett är en muslimsk kvinna garanterad stöd i alla skeden av sitt liv som dotter, hustru, mor eller syster. Dessa ytterligare fördelar som kvinnor åtnjuter jämfört med män står i relation till bestämmelser kring arvet som gör det möjligt för män att oftast ärva dubbelt så mycket som kvinnor. Det innebär att mannen ärver mer men också att han har ett ekonomiskt ansvar för andra kvinnor som döttrar, fruar, syster och mor medan frun ärver mindre men kan behålla allt för investeringar och ekonomisk trygghet utan någon rättslig skyldighet att spendera sin egendom för försörjning (mat, kläder, bostad, medicinering, etc.).

En social aspekt av jämställdhet

Jämställdhet som dotter

Koranen avslutade effektivt den grymma förislamiska seden av flickebarnsmord (wa'd):

Och den nyfödda, som begravdes levande, tillfrågas för vilket brott hon miste livet. [15]Koranen 81-89

Koranen går än längre för att tillrättvisa de ovälkomnande attityderna hos vissa föräldrar när de hörde nyheten om födelsen av en flicka istället för en pojke:

Då någon av dem får höra den glada nyheten om en dotters [födelse], mörknar hans uppsyn och vreden kokar i honom; han drar sig undan människorna på grund av denna [för honom] dystra nyhet [och han överväger] om han skall behålla barnet trots förödmjukelsen och skammen eller begrava det i jorden. Hur vedervärdigt är inte deras sätt att [tänka och] döma? [16]Koranen 16: 58-59

Föräldrar är skyldiga att stödja och visa vänlighet och rättvisa gentemot döttrar. Profeten Muhammed sade:

Var och en som har en dotter och inte begraver henne levande, inte förolämpar henne och inte gynnar sin son över henne kommer Gud låta träda in i Paradiset. [17]Ahmad

Den som försörjer två döttrar tills de når mogen ålder kommer jag komma tillsammans med på Domedagen så här (och han pekade med sina två fingrar hållna samman). [18]Ahmad

Synen på utbildning är jämställd och en rättighet samt ansvar för alla män och kvinnor. Profeten Muhammed sade:

Att söka kunskap är obligatoriskt för varje muslim ("muslim" används här i en allmän betydelse och inkluderar både män och kvinnor).

Jämställdhet som fru

Äktenskapet i islam bygger på harmoni, kärlek och medkänsla, och inte bara på tillfredsställelse av mannens behov:

Och till Hans under hör att Han har skapat hustrur åt er av er egen art, så att ni kan finna ro hos dem, och Han har låtit kärlek och ömhet uppstå mellan er. I detta ligger helt visst budskap till människor som tänker. [19]Koranen 30:21

Han är himlarnas och jordens Skapare. Han har skapat hustrur åt er av samma natur som ni själva; även av boskapen [har Han skapat] par [- han- och hondjur -] och så får ni tillväxa i antal. Ingenting är som Han — Han som hör allt, ser allt. [20]Koranen 42:11

Kvinnan har rätt att acceptera eller avvisa ett frieri. Hennes godkännande är en förutsättning för giltigheten i det äktenskapliga kontraktet. Av detta följer att om man med "arrangerade äktenskap" avser gifta bort en flicka utan hennes samtycke, då är ett sådant äktenskap ogiltigt om hon så önskar.

Ibn Abbas rapporterade att en flicka kom till Guds budbärare, Muhammad, och berättade att hennes far tvingat henne gifta sig utan hennes medgivande. Guds budbärare gav henne valet (mel-

lan att acceptera äktenskapet och att upplösa det). [21]Ahmad, hadith nr. 2469

I en annan version sade flickan: "I själva verket accepterade jag detta äktenskap, men jag ville låta kvinnor veta att föräldrar inte har rätt att tvinga en man på dem." [22]Ibn Majah]

Mannen är ansvarig för underhåll, skydd och övergripande ledarskap i familjen (qiwamah) inom ramen för samråd och godhet. Det ömsesidiga beroendet och kompletterandet av roller mellan män och kvinnor avser inte "underkastelse" av endera parten inför den andra. Ett exempel på detta är att profeten Muhammed brukade hjälpa till med hushållssysslor trots hans fulla schema.

Modern skall ge sina barn di under två hela år, om [föräldrarna] önskar en full amningsperiod. Och barnets fader är skyldig att svara för moderns uppehälle och kläder enligt skick och sed. På ingen skall läggas en tyngre börda än han kan bära. Barnet skall inte bli en förevändning för att skada vare sig modern eller barnets fader. Samma [skyldigheter vilar] på [faderns] arvinge. Föräldrarna skall inte klandras om de i samråd beslutar att skilja barnet från modern. Och om ni beslutar lämna era barn till en fostermor skall ni inte klandras för detta, förutsatt att ni sörjer som sig bör för barnets säkerhet och välfärd. Och frukta Gud och tänk på att Gud ser vad ni gör. [23]Koranen 2:233

Koranen uppmanar män att vara snälla och omtänksamma gentemot deras fruar även om det kan finnas någon aspekt de till fullo inte gillar.

Troende! Det är inte tillåtet för er att ärva [andras] hustrur mot deras vilja; och ni får inte utsätta [era hustrur] för hård behandling för att [förmå dem att begära skilsmässa och på så sätt kunna] återta något av vad ni har gett dem, såvida de inte bevisligen har gjort sig skyldiga till grovt oanständiga handlingar. Och lev med era hustrur i vänskap och samförstånd; om ni fattar motvilja mot dem är det möjligt att ni vänder er ifrån det som Gud skulle ha gjort [till en källa] till rik välsignelse [för er]. [24]Koranen 4:19

Profeten Muhammed lärde:

Jag befäller er att vara vänliga mot kvinnor...

Den bäste av er är bäst gentemot sin familj (hustru)...

Äktenskapliga tvister ska hanteras privat parterna emellan när så är möjligt, stegvis och utan överdrifter eller elakhet. Om tvisten inte löses därefter kan familjerådgivning tillgripas. Skilsmässa ses som en sista, och tillåten utväg, även om det inte är uppmuntrat.

Under inga omständigheter uppmuntrar eller tillåter Koranen familjevåld eller misshandel. Det högst tillåtna är i extrema fall ett lätt tryck som inte ens får lämna ett märke på kroppen och syftet är då att rädda äktenskapet

Prioritet för vårdsnaden av barn (upp till en ålder av cirka sju år) ges till modern. Ett barn väljer därefter mellan att bo med modern eller fadern. Frågor om vårdnad regleras på ett sätt som balanserar mellan föräldrarnas och barnets intresse.

Jäsmtälldhet som moder

Vänlighet mot föräldrar, och då särskilt mödrar, står nära dyrkan av Gud:

Er Herre har befallt, att ni inte skall dyrka någon annan än Honom. Och [Han har anbefallt er] att visa godhet mot [era] föräldrar. Om en av dem eller båda uppnår hög ålder i din vård, var då inte otålig eller sträng mot dem, tillrättvisa dem inte, och tala alltid hövligt och vänligt till dem. [25]Koranen 17:23

Gud har anbefallt människan [att visa] godhet mot sina föräldrar; [hon bör tänka på att] modern har burit sitt barn genom det ena svaghetstillståndet efter det andra, [fött det] och ammat det under två år. Tacka Mig och dina föräldrar [och minns att] Jag är målet för er färd! [26]Koranen 31:14

Mödrar ges en särställning även i hadithlitteraturen:

En man kom till profeten Muhammed och frågade: Guds sändebud, vilken person är mest värdig mitt goda sällskap? Profeten sade: din mor. Mannen sade: Vem näst? Profeten sade: din mor. Mannen frågade vidare: vem är då näst? Först då sade profeten: din far. [27]al-Bukhari

Jämställdhet som syster i tron

Enligt profeten Muhammeds ord är "kvinnor mäns systrar (eller den andra hälften) av män (shaqa'iq)."

Profeten Muhammed lärde vänlighet, omsorg och respekt gentemot kvinnor i allmänhet: "Jag rekommenderar er att vara vänliga mot kvinnor".

Social interaktion

Bland muslimer råder stor skillnad mellan ideal och verklighet. Det kan finnas exempel där en man umgås med en kvinna på ett olämpligt sätt men det kan också finnas exempel där män lever fullständigt avskilda från kvinnor. Båda ytterligheterna verkar motsäga sig islams normativa läror och överensstämmer inte med den dygdiga men likväl delaktiga karaktären av samhället vid tiden för profeten Muhammed.

Parametrar för lämplig interaktion mellan män och kvinnor (klädsel och beteende) är baserade på uppenbarade källor (Koranen och profetens ord) och ses som sådana av troende män och kvinnor som gudomligt baserade riktlinjer med legitima syften och gudomlig visdom. De är varken påförda av män eller socialt ålagda restriktioner.

Tankar om nära total avskildhet för kvinnor var främmande under den profetiska tiden. Tolkningar för att idag motivera fullständig separation återspeglar delvis kulturella influenser och förhållanden i olika muslimska länder.

Juridiska och politiska aspekter av jämställdhet

Båda könen har rätt till likhet inför lagen i islam baseras på jämställdhet.

Och den som anklagar sin hustru [för otrohet] och bara har sitt eget vittnesmål att stödja sig på, skall svära vid Gud fyra gånger att hans vittnesmål är sant och en femte gång nedkalla Guds förbannelse över sig själv om han ljuger. Men [hustrun] skall gå fri från straff om hon svär vid Gud fyra gånger att han ljuger och en femte gång nedkallar Guds vrede över sig själv om hans vittnes-

mål är sant. [28]Koranen 24:6-9

En hänvisning i Koranen skiljer mellan en kvinnas och en mans vittnesmål. Det är till nytta att citera denna referens och förklara den i ett eget sammanhang och i samband med andra referenser till vittnesmål i Koranen.

Troende! När ni sinsemellan träffar avtal om lån med fastställd förfallotid, teckna då ned avtalet i skrift. Låt en skrivare noggrant skriva ned [vad som avtalats] mellan er. Ingen skrivare får undandra sig att skriva, såsom Gud har lärt honom. Låt honom alltså skriva och låt låntagaren diktera och, om han fruktar Gud, sin Herre, inte dra ifrån något [från sitt åtagande]. Om låntagaren är svag till förståndet eller sjuklig eller [annars] inte i stånd att diktera, låt då den som tillvaratar hans intressen diktera och undvika partiskhet. Och tag två av era män till vittnen; finns inte två män till hands, tag då en man och två kvinnor bland dem ni godkänner som vittnen – om någon av dem begår ett misstag kan då den andra påpeka det för henne. De som kallas till vittnen får inte undandra sig [sin plikt]. Tveka inte att skriva ned allt, både det mindre viktiga och det viktiga, och ange förfallotiden. Det är vad Gud [i Sin vishet] finner riktigast och skäligast, mest ändamålsenligt som bevis och bäst ägnat att bespara er all tvekan och osäkerhet [i framtiden]. Men om det är fråga om direkt överlåtelse från den ene till den andre av färdiga varor utan mellanhand, gör ni inte fel om ni underlåter att upprätta skriftligt avtal. När ni köper och säljer, låt det ske i vittnens närvaro, men varken skrivare eller vittnen får [utsättas för påtryckning eller] tillfogas skada – gör ni detta, begår ni en svår synd. Frukta Gud, som är er lärare. Gud har kunskap om allt. [29]Koranen 2:282

Några kommentarer kring denna text är av vikt för att förebygga vanliga misstolkningar:

- Den kan inte användas som ett argument för att det finns en allmän regel i Koranen om att värdet av ett kvinnligt vittne bara är halva mannens. Denna förmodade regel annulleras av den tidigare referensen (Koranen 24:6-9) som uttryckligen jämför vittnesmål från båda könen.
- Inom ramen för denna passage avses vittnesmål i finansiella transaktioner som ofta är komplexa och fyllda med affärsjargong. Passagen utgör inte en allmän generalisering som annars skulle stå i strid med Koranen 24:6-9.
- Anledningen till variationer i antalet manliga och kvinnliga vittnen som krävs finns i samma avsnitt. Ingen hänvisning görs till underlägsenhet eller överlägsenhet i ett köns vittnesmål. Det enda skälet som anges är att bekräfta kvinnans vittne och förhindra oavsiktliga fel i uppfattningen av affärsuppgörelsen. Den arabiska termen som används är *tadhilla* som ordagrant betyder "för-lorar vägen" eller "blir förvirrad eller felar". Men är kvinnan den enda som kan fela och behöva bekräftelse av sitt vittnesmål? Definitivt inte, och därför är den allmänna regeln om vittnesmål i islamisk lag att ha två vittnen även om båda är män. Detta ger oss bara en rimlig tolkning som är att kvinnor i ett islamiskt samhälle, som föreställs i islamiska läror, kommer prioritera sina feminina funktioner som hustrur, mödrar och pionjärer inom välgörenhetsarbete. Denna betoning, då de är mer erfarna av familjeliv, ger dem inte tillräckligt med erfarenhet i affärstransaktioner och tillhörande terminologi. I sådant fall kan bekräftelse av två kvinnliga vittnen likväl ge en korrekt beskrivning av vad som föregick.
- Det är bra att komma ihåg att det är en plikt för en rättvis domare att i enskilda fall bedöma tro-

värdighet, kunskap och erfarenhet av vittnen och de särskilda omständigheterna i det aktuella fallet. Den allmänna regeln i socialt och politiskt liv är delaktighet och samarbete mellan män och kvinnor i offentliga angelägenheter:

“Men de troende, männen såväl som kvinnorna, är varandras [sanna] vänner och fasta stöd; de anbefaller det som är rätt och förbjuder det som är orätt och förrättar bönen och betalar allmoseskatten och de lyder Gud och Hans Sändebud. Dem skall Gud visa barmhärtighet. Gud är allsmäktig, vis.” [30]Koranen 9:71

Det finns tillräckligt med historiska bevis för muslimska kvinnors deltagande i valet av ledare, samhällsfrågor, lagstiftning, administrativa befattningar, undervisning och även på slagfältet. Sådant engagemang i sociala och politiska frågor gjordes utan att glömma de kompletterande prioriteringarna av de båda könen och utan att bryta mot islamiska riktlinjer.

Det finns inte någon text i Koranen eller profetens seder som utesluter kvinnor från ledarskap, förutom att leda bönen (på av grund dess utformningen som förklarats tidigare) och ledarskap av staten.

Statschefen i en islamsk stat är inte enbart en symbolisk person då han har en aktiv roll i vilken han bland annat kan leda offentliga böner samt resa och förhandla med tjänstemän från andra stater. Ett sådant engagemang, i dess nödvändiga format, kan inte vara förenligt med islamiska riktlinjer relaterade till samspelet mellan män och kvinnor, prioriteten för kvinnans funktion och hennes värde för samhället.

Därtill är den konceptuella och filosofiska bakgrunden för kritiken av denna begränsade åtskillnad baserad på individualism och förkastan av giltigheten i gudomlig vägledning till förmån för andra konstgjorda filosofier, värderingar, eller “ismer”. Det yttersta målet för en muslimsk man eller kvinna är att osjälviskt tjäna Gud och den islamiska nationen på mest lämpliga sätt.

Slutsats

- Textuella förelägganden om jämställdhet mellan könen och den profetiska modellen nonchaleras ibland av vissa, om inte de flesta muslimer, individuellt och kollektivt. Det behövs inte en översyn av den uppenbarade Koranen och profetens traditioner. Vad som behöver omprövas är felbara mänskliga tolkningar och praxis.
- Diverse praxis i muslimska länder avspeglar ofta kulturella influenser (lokala eller utländska), mer än texten eller andan i den islamiska lagen.
- Lyckligtvis finns en växande trend för att åstadkomma förbättringar i förståelsen av jämställdhet, baserad på Koranen och hadith, inte på främmande och importerade icke-islamiska eller oislamiska värderingar och inte på grundval av den befintliga förtryckande och orättvisa status quo i många delar av den muslimska världen.

Källor:

Koranens Budskap

Matn al Bukhari, Al Bukhari, Dar Ihya al Kutub al Arabiyah, Kairo, Egypten, nd

Musnad Ahmad Ibn Hanbal, Ibn Hanbal, Dar Ihya 'al Kutub al Arabiyah, Kairo Egypten, 1950 och 1955.

Riyadh al Saliheen, Al Nawawi, New Delhi, Indien nd

Sahih Al Bukhari, M. Khan, Maktabat Al Riaydh Al Hadeethah, Riyadh, Saudiarabien 1982.

Silsilat Kunuz Al Sunnah: Al-Jami al Sagheer, 1: a ea, 1410 AH, ett datorprogram

Sunan Ibn Majah, Dar Ihya al Kutub al Arabiyah, Kairo: 1952.

Övriga referenser:

Al martah wa Huququha fi al Islam, MS Aftfi, Maktabat AlNadhhah, Kairo: 1988.

Bibeln, RSV, American Bible Society, New York: 1952.

Encyclopedia Biblica, vol. 3, Rev TK Cheyene och JS Svart, redaktörer, London: Machollan, 1925.

Encyclopedia Britanica, vol. 23, 1968

The History of Human Marriage, vol. 3, Edward A. Westermarck, London: Macmillan, 1925

Fotnoter:[+]

Fotnoter:

↑1 Koranen 4:1

↑2 Koranen 7:189

↑3 Koranen 42:11

↑4 Koranen 15:29

↑5 Koranen 17:70

↑6 Koranen 2:30

↑7 Koranen 7:19–27

↑8 Koranen 31:14

↑9 Koranen 46:15

↑10 Koranen 3:195

↑11 Koranen 4:124

↑12 Koranen 33:35

↑13 Koranen 57:12

↑14 Koranen 49:13

↑15 Koranen 81–89

↑16 Koranen 16: 58–59

↑17 Ahmad

↑18 Ahmad

↑19 Koranen 30:21

↑20 Koranen 42:11

↑21 Ahmad, hadith nr. 2469

↑22 Ibn Majah]

↑23 Koranen 2:233

↑24 Koranen 4:19

↑25 Koranen 17:23

↑26 Koranen 31:14

↑27 al-Bukhari

↑28 Koranen 24:6–9

↑29 Koranen 2:282

↑30 Koranen 9:71